

Open brief van SOS Kinderdorpen aan Minister van Welzijn Wouter Beke en Minister van Jeugd Benjamin Dalle naar aanleiding van de Internationale dag van de mentale gezondheid op 10 oktober.

Oproep: creëer een erkenningsplek voor kinderen met herhaald trauma

Trauma-experten en jeugdhulpprofessionals roepen op om een erkenningsplek te creëren voor kinderen met herhaald trauma.

Er schuilt temidden van ons allen een onbekende kracht. Een kracht die voor duizenden kinderen en evenveel volwassenen een eerste stap kan zijn richting herstel. Deze brief is een oproep aan de hele samenleving om die kracht te benutten, Minister van Welzijn Wouter Beke en Minister van Jeugd Benjamin Dalle in het bijzonder.

We hebben het over de kracht van erkenning.

In de loop van 2020 ontvingen de vertrouwenscentra kindermishandeling 7164 nieuwe meldingen, waarbij 9311 minderjarigen betrokken waren. En dat is geen uitzonderlijk jaar. Elke dag zijn er kinderen die de pijn van langdurige mishandeling, misbruik en verwaarlozing moeten ondergaan, vaak achter gesloten deuren.

Gewoon de erkenning “Wat er met jou gebeurd is, is niet oké.” zodat je weet “Er is mij onrecht aangedaan.” Dat doet al veel.

- Overlever van traumatische ervaringen

-

Als kinderen blootgesteld worden aan herhaalde traumatische ervaringen, dan verankert dat zich in hun lichaam en hersenen. Het heeft een invloed op zowat elk aspect van het leven van kinderen en jongeren. Het bemoeilijkt sociale relaties, beperkt eigenwaarde en zelfvertrouwen, leidt tot leerproblemen, remt de ontwikkeling en bedreigt de fysieke gezondheid. Vooral op jonge leeftijd kan de impact van een herhaald trauma een heel leven doorwerken in gedrag en gezondheid. Zelfs tientallen jaren na de feiten kunnen overlevers nog last hebben van angsten, nachtmerries en andere psychische klachten. Door de chronische toxische stress die trauma veroorzaakt, ontstaat er bovendien een verhoogd risico op auto-immuun, hart- en vaatziekten en kanker (met een correlatie die hoger ligt dan tussen roken en longkanker). Met andere woorden: niet erkend en niet behandeld trauma kan ernstige gevolgen hebben voor de fysieke gezondheid.

In het herstelproces van zo’n herhaald trauma is een belangrijke rol weggelegd voor de mensen en gemeenschap rondom overlevers. Zoals trauma-expert Judith Lewis het schijft: **“De solidariteit van een groep is het beste tegengif tegen een traumatische ervaring. Het trauma leidt tot isolement, de groep doet weer het gevoel ontstaan erbij te horen. Het trauma maakt beschaamd en stigmatiseert, de groep luistert en bevestigt. Het trauma haalt het slachtoffer neer, de groep plaatst haar op een voetstuk. Het trauma ontmenselijkt het slachtoffer, de groep doet haar menselijkheid terugkeren.”**

Ik heb altijd geleerd dat er niet over gepraat mocht worden. Ik moest mijn blik op de toekomst houden en niet te veel naar het verleden kijken.

- Overlever van traumatische ervaringen

Daarom, heel precies daarom, zou een **officiële en publieke erkenningsplek** voor alle mensen die als kind herhaalde traumatische ervaringen meemaakten een grote meerwaarde betekenen. Erkenning kan plaatsvinden binnen verschillende concentrische cirkels in het leven van kinderen. Binnen de kleine cirkel van personen die dicht bij hen staan. Binnen hun bredere netwerk van vrienden, familie en kennissen. En binnen de grote cirkel die bestaat uit de gemeenschap waarvan ze deel uit maken.

Een erkenningsplek in deze buitenste cirkel kan niet enkel rechtstreekse erkenning bieden, maar ook onrechtstreeks de erkenning binnen de andere cirkels vergemakkelijken. Geweld tegen kinderen is nog te vaak omringd door stilte en taboe. Deze officiële erkenning staat symbool voor de onmisbare derde die écht luistert, steun biedt en geloof hecht aan hun verhaal. Het is een bevestiging dat dit verhalen van onrecht zijn, waargebeurde en pijnlijke verhalen.

Dat is de kracht van erkenning. En die erkenning helpt kinderen en volwassenen op weg om **te groeien rond hun trauma**. Zo wordt het iets dat we samen als gemeenschap mee kunnen dragen.

Deze brief is een **warme oproep** aan de bevoegde ministers om mee hun schouders te zetten onder een formele plek die ook door overheid en samenleving erkend is, waar overlevers naartoe kunnen en hun ervaringen een plek krijgen, waar ze ervaringen van andere overlevers kunnen ontdekken, waar ze inspiratie of zelfs concrete hulp vinden om te groeien rond hun trauma. Een fysiek monument dus, net zoals er één bestaat voor de aanslagen van 22 maart of 11 september. Die willen we dan graag samen volgend jaar op tien oktober inhuldigen.

Interesse? Mail hilde.boeykens@sos-kinderdorpen.be

“Een erkenningsplek is een manier om uiting te geven aan een gemeenschappelijke pijn. Het betekent dat we de moed tonen om te luisteren naar al die ongehoorde noodkreten, naar al die pijnlijke verhalen. Dat we erkennen dat wat hen werd aangedaan een onrecht is. En die erkenning is essentieel voor iedereen die ooit mishandeld, verwaarloosd of misbruikt werd.”

Hilde Boeykens, directrice van SOS Kinderdorpen

Ondertekend door:

Dr. Eva Kestens, Kinder- en jeugdpsychiater van OBC ter Wende-Espero, trainer van de Child Trauma Academy

Tim Stroobants, Directeur Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling

De vijf Vlaamse diensten voor pleegzorg

Romina Cuadros Perez, Psycholoog, teambegeleider van OBC ter Wende-Espero, trainer van de Child Trauma Academy

Mattias Bouckaert, directeur OBC ter Wende-Espero

Manoëlle Hopchet, voorzitter Belgian Institute for Psychotraumatology

Cachet vzw, voor en door jongeren uit de jeugdhulp

Kristien Schoenmaeckers, co-trainer “trauma-sensitieve zorg” met trauma-ervaring

Melanie Dagnely, deelnemer “trauma-sensitieve zorg” met trauma-ervaring

Dr. Sofie Crommen Kinder- en jeugdpsychiater, voorzitter van de VVK

Dr. Stijn Umans, kinder- en jeugdpsychiater, MFC Covida locatie Siemkensheuvel, en CIP Zonhoven

Dr. Cindy Creemers, Kinder- en jeugdpsychiater, MFC Covida locatie Siekemsheuvel, privépraktijk

Dr. Jan Umans, Kinder- en jeugdpsychiater, MPC ter Bank, Groepspraktijk De Parelvisiers

Kim Lerouge, Psychotraumatherapeut, EMDR trainer K&J i.o.

Ludwig Cornil, EMDR-Europe trainer, psychotraumatoloog NtVP en directeur Traumacentrum Zottegem.

Centre PEPS-E, Psychothérapie Et Pratiques Spécialisées- Emotions

Le service Kaleidos (Projet Éducatif Particulier de l'Aide à la Jeunesse)